

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 1 päivänä maaliskuuta 2016

153/2016

Valtioneuvoston asetus sosiaalihuollon ammattihenkilöistä

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) nojalla:

1 §

Nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimike ja ammattiin johtava koulutus

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun nimikesuojatun ammattihenkilön ammattinimike on lähihoitaja. Lähihoitajan ammattiin johtavalla koulutuksella tarkoitetaan sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa, jonka tutkintonimike on lähihoitaja.

Ammattihenkilöitä, joiden ammattinimike on nimikesuojattu, ovat lisäksi lähihoitajan tutkintoa edeltäneen kouluasteisen tutkinnon suorittaneet kodinhoitaja ja kehitysvammaistenhoitaja.

2 §

Sopeutumisaika

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitetun ehdollisen ammatinharjoittamisoikeutta tai ammattinimikkeen käyttöoikeutta koskevan Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston päätöksen mukaisesta sopeutumisaikasta säädetään ammattipätevyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015) ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 11 §:n nojalla hakijalle antamassa ehdollisessa ammatinharjoittamisoikeutta tai ammattinimikkeen käyttöoikeutta koskevassa päätöksessä edellytetään sopeutumisaikaa, lupa- ja valvontavirasto määrää sopeutumisaajan pituuden ja tehtävät, joissa hakijan on toimittava sopeutumisaikana sekä valvojana toimivalta henkilöltä vaadittavan pätevyyden. Ehdollisessa tunnustamispäätöksessä lupa- ja valvontavirasto voi määrätä myös muita välttämättömiä ehtoja sopeutumisaajan suorittamiselle ja siitä annettavalle arvioinnille.

Hakija järjestää itselleen sopeutumisaikaksi työpaikan. Sopeutumisaikana hakija hoitaa tehtävää ohjauksen ja valvonnan alaisena. Hakijan on työskenneltävä sopeutumisaikana sosiaalihuollon toimintayksikössä siten, että hän on suoraan toimintayksikön ylläpitäjän palveluksessa. Sopeutumisaikana on noudatettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston määrittämiä ehtoja. Sopeutumisaikaan voi sisältyä myös täydennyskoulutusta.

3 §

Sopeutumisajalle määrätyn valvojan velvollisuudet

Sopeutumisajalle määrätyn valvojan velvollisuutena on tukea ja edistää hakijan ammatitaidon kehittymistä. Hänen on seurattava ja valvottava hakijan toimintaa sopeutumisajana sekä viivytyksettä puututtava siinä ilmeneviin epäkohtiin.

Valvojan on sopeutumisajan kuluessa ilmoitettava Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastolle hakijan ammattitoiminnassa ilmenevistä puutteista, jos hakijan toiminta aiheuttaa vakavaa vaaraa toiminnan kohteelle. Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto voi tällöin määrätä sopeutumisajan keskeyttäväksi.

Sopeutumisajan suorittaminen osoitetaan työnantajan tai valvojan sopeutumisajasta antamalla todistuksella, josta ilmenee, että ehdollisessa ammattipätevyyskokeen tunnistamis päätöksessä määrätty ehdot sopeutumisajan suorittamiselle ja arvioinnille täyttyvät. Lausunto on annettava myös, jos sopeutumisajalla on keskeytynyt tai keskeytetty.

4 §

Kelpoisuuskoe

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitetun ehdollisen ammatinharjoittamisoikeutta tai ammatinimikkeen käyttöoikeutta koskevan Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston päätöksen mukaisesta kelpoisuuskokeesta säädetään ammattipätevyyskokeen tunnistamisesta annetussa laissa ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Jos sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontaviraston sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 11 §:n nojalla hakijalle antaman ehdollisen ammatinharjoittamisoikeutta tai ammatinimikkeen käyttöoikeutta koskevan päätöksen mukaan korvaavana toimenpiteenä on suoritettava kelpoisuuskoe, virasto määrää kokeen pääasiällisen sisällön ja kokeen toimeenpanijan. Kelpoisuuskokeen järjestää taho, jolla on lainsäädäntöön perustuva toimivalta antaa todistus kyseiseen ammattiin kansallisesti vaadittavan koulutuksen tai tutkinnon suorittamisesta. Kelpoisuuskokeen hyväksytyt suorittaminen osoitetaan kelpoisuuskokeen järjestäjän antamalla todistuksella. Kelpoisuuskokeen tarkoituksena on varmistua siitä, että hakijan pätevyys vastaa Suomessa vaadittavalla koulutuksella saavutettavaa pätevyyttä.

5 §

Ulkomailla tutkinnon suorittaneen tilapäinen toimiminen laillistetun ammattihenkilön ammatissa

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 10 ja 11 §:ssä tarkoitetun koulutuksen suorittanut henkilö voi sopeutumisajana noudattaen sopeutumisajaa koskevassa päätöksessä asetettuja ehtoja toimia tilapäisesti laillistetun ammattihenkilön tehtävissä.

Tilapäisesti sosiaalityöntekijän ammatissa toimivalla ei ole sosiaalityöntekijälle säädettyä oikeutta päättää kiireellisissä tapauksissa tahdosta riippumattoman huollon antamisesta eikä siihen liittyvistä toimenpiteistä.

6 §

Hakemuksen liitteet

Sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 11 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen ammatinharjoittamisoikeuden saamiseksi laillistettuna ammattihenkilönä toimimiseen tai nimikesuojatun ammattihenkilön ammatinimikkeen käyttämiseen on liitettävä:

- 1) hakijan henkilöllisyyden ja kansalaisuuden todistavat asiakirjat;

2) hakijan muodollista pätevyyttä osoittavat asiakirjat tai koulutuksesta annettu asiakirja, joka antaa oikeuden ryhtyä harjoittamaan asianomaista ammattia, ja Euroopan unioniin kuulumattomassa tai Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa tutkinnon suorittaneen osalta luotettava selvitys niiden oikeellisuudesta;

3) tarvittaessa todistus ammattikokemuksesta;

Hakijan on lisäksi toimitettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä sellaiset hänen koulutustaan koskevat tiedot, joiden avulla virasto voi määrittää mahdolliset olennaiset erot Suomessa vaadittavaan koulutukseen verrattuna.

Jos Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto on edellyttänyt hakijalta korvaavana toimenpiteenä sopeutumisaikaa tai kelpoisuuskoetta, hakijan on esitettävä todistus korvaavan toimenpiteen suorittamisesta hakiessaan lopullista ammatinharjoittamisoikeuden myöntämistä tai ammattinimikkeen käyttöoikeutta.

Ulkomailla koulutuksen saaneen hakijan tulee Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston pyynnöstä esittää todistus riittävästä suomen tai ruotsin kielen taidosta hakiesaan lopullista ammatinharjoittamisoikeuden myöntämistä tai ammattinimikkeen käyttöoikeutta.

Jos asiakirja esitetään jäljennöksenä, jäljennöksen tulee olla Suomessa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa virallisesti oikeaksi todistettu.

Hakemukseen tulee liittää Suomessa tai muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa auktorisoidun tai virallisen kielenkääntäjän kääntämät suomen-, ruotsin- tai englanninkieliset käännökset muilla kuin mainituilla kielillä laadituista asiakirjoista.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi poiketa edellä esitetyistä asiakirjavaatimuksista, jos hakija on kansainvälistä suojelua saava henkilö ja jos hakijan kansalaisuus, henkilöllisyys ja koulutus ovat luotettavasti selvitettävissä muulla tavalla. Erityisistä syistä virasto voi myös muissa tilanteissa poiketa edellä esitetyistä asiakirjavaatimuksista.

7 §

Neuvottelukunnan kokoonpano

Valtioneuvosto kutsuu sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 31 §:ssä tarkoitettuun neuvottelukuntaan enintään 12 jäsentä sekä kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Valtioneuvosto määrää jäsenten keskuudesta puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Jäsenten on edustettava sosiaalihuollon viranomaisia, julkista ja yksityistä palvelujärjestelmää, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa, opetus- ja työvoimaviranomaisia sekä sosiaalihuollon ammattihenkilöiden koulutuksesta vastaavia yliopistoja, ammatikorkeakouluja ja oppilaitoksia.

Jos jäsen tai varajäsen eroaa tai kuolee kesken toimikautensa, sosiaali- ja terveysministeriö kutsuu hänen tilalleen uuden jäsenen tai varajäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Neuvottelukunta voi asettaa asioiden valmistelua varten jaostoja, joiden tehtävät sen on määriteltävä.

Neuvottelukunnan on kuultava sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ammattijärjestöjä ja työnantajatahoja, asiakkaita edustavia tehoja sekä muita asiantuntijoita.

8 §

Neuvottelukunnan tehtävät

Neuvottelukunnan tehtävänä on sen lisäksi, mitä sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 31 §:ssä säädetään:

- 1) seurata ja arvioida sosiaalihuollon ammattihenkilöiden osaamis- ja koulutustarpeita sekä edistää sosiaalihuollon ammattihenkilöiden ammattitaidon ja koulutuksen kehittämistä;
- 2) seurata ja arvioida sosiaalihuollon ammattihenkilöiden työnjaon kehittämistarvetta sekä edistää tarkoituksenmukaisen tehtävärakenteen muodostumista;
- 3) seurata ja edistää sosiaalihuollon ammattihenkilöiden keskinäistä ja viranomaisten välistä sekä asiakkaiden kanssa tehtävää yhteistyötä ja sen kehittämistä;
- 4) hoitaa ne tehtävät, jotka määrätään erikseen valtioneuvoston tekemässä neuvottelukunnan asettamispäätöksessä.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2016.

Tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olevat Opetushallituksen päätökset, jotka koskevat ulkomaisen tutkinnon tuottamaa kelpoisuutta sosiaaliohjaajan tai sosiaalityöntekijän tehtäviin tai ulkomaisten opintojen rinnastamista sosiaaliohjaajalta tai sosiaalityöntekijältä edellytettyihin opintoihin ja henkilölle määrättyä sopeutumisaikaa, kelpoisuuskoetta tai täydentäviä opintoja, ovat voimassa myös tämän asetuksen tultua voimaan.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2016

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula

Neuvotteleva virkamies Eila Mustonen